

Nyelv és gondolkodás

A gondolkodás és a beszéd kapcsolatáról sok felfogás született már. Egyes feltevések szerint az egyik nem létezhet a másik nélkül. Más nézőpont a nyelvet privátként kezeli, amit minden ember saját tapasztalás útján sajátít el. A legelfogadottabb nézet szerint a nyelv és gondolkodás külön utakon fejlődött, és egy ponton összeértek.

1. *Egészítsd ki ezt az állítást, és indokold meg a döntésedet!*

„Ha a **gondolkodás** egy az egyben meghatározná a **nyelvet**, akkor elvileg csak egyfajta nyelv létezne a világon.”

Most a világban sok nyelvet látunk, miközben ember és ember nem sokban különbözhet egymástól. Ez a sok nyelv nem alakulhatott volna ki, ha a gondolkodás csak egyféle nyelvet eredményezhetne. Mivel a különböző nyelveket meg is lehet tanulni, ez azt mutatja, hogy azért a gondolkodásnak van szerepe a nyelvek kialakulásában.

2. *A nyelv (beszéd) és a gondolkodás (megismerés) milyen viszonya mellett érvelnél az alábbi jelenségek kapcsán? Válassz egy nézőpontot, és indokold meg a döntésed!*

- a) A kutatók szerint az agyunkban léteznek kizárólag a nyelvre beállított struktúrák, azokat bármely nyelv kitöltheti.
- b) Jobban megjegyzünk dolgokat tanulásnál, ha mi magunk nevezzük el őket.
- c) Egy magyar tévéműsorban élő adásban esett meg, hogy az egykori hadifogoly élményeit mesélve számára észrevétlenül váltott át a másik nyelvre.
- d) Főnevek minden nyelvben vannak.

a) Ez minimum azt jelenti, hogy a nyelv egyenrangú a gondolkodással. Az ugyanis teljesen biztos, hogy az agy gondolkodásra való. Ha az agy ennyire készen várja a nyelvet is, akkor valószínűleg sokkal kisebb a különbség a nyelvek között, mint ahogy az elsőre látszik.

b) Így már érthető, miért használjuk a belső – sőt, néha már a külső – beszédet nehéz feladatoknál: mert segíti a gondolkodást. Ez arra lehet példa, hogy az emberi törzsfejlődés során a beszéd és a nyelv külön utakon fejlődött, majd összeért. Itt épp a megnevezés, vagyis a beszéd segíti a gondolkodást.

c) Igen, ilyet külföldről hazatért diákok is mesélnek, hogy az idegen nyelvű környezetben történt eseményeket azon a nyelven könnyebb elmesélniük. Ez a nyelv meghatározóbb szerepére lehetne példa, hiszen a dolgokat nyelvi formában tároljuk el. Ha ugyanis nem így volna, akkor az élményeink elmondására könnyen váltogathatnánk a nyelveket.

d) A főnevek dolgokat, tárgyakat, személyeket jelölnek. Tehát akárhol él egy ember, a nyelvvel meg tud nevezni bármit. A világ eleve olyan, bárhol is élünk, hogy sok dolgot kell megnevezni. Akkor ez nem a nyelvek saját tulajdonsága miatt van így, hanem a világ miatt. A nyelv különben is takarékos, egy szóval inkább több dolgot szokott megnevezni. A világot az emberi megismerés fogja fel, vagyis ez a jelenség arra példa, hogy a megismerés erősen hat a nyelvre.